

Samlade förmågor för ökad cybersäkerhet (SOU 2025:79)

Tidningsutgivarna (TU) har tagit del av rubricerat betänkande och får framföra följande synpunkter.

Det nationella cybersäkerhetscentret (NCSC) har en viktig roll i arbetet med att möta utmaningarna på cybersäkerhetsområdet. I höstas beslutade regeringen att omstrukturera och utveckla NCSC. Centret finns sedan november 2024 inom Försvarets radioanstalt (FRA).

Utredningen konstaterar att FRA och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har överlappande ansvarsområden och utredaren föreslår därför att centrala delar av MSB:s verksamhet på cybersäkerhetsområdet ska föras över till FRA.

Utredningen innehåller bland annat förslag på en ny lag om uppgiftsskyldighet för andra myndigheter vid samverkan med NCSC, en ny sekretessbestämmelse för att främja informationsutbytet med privata aktörer, och en ny lag om behandling av personuppgifter.

TU koncentrerar yttrandet kring de delar som handlar om att inskränka den grundlagsskyddade offentlighetsprincipen.

Utredningen föreslår en ny lag som innebär att NCSC (Nationellt cybersäkerhetscenter, från 2024 under Försvarets radioanstalt, FRA) och samverkande myndigheter ska lämna information till varandra. Denna skyldighet att utbyta uppgifter bryter sekretess med stöd av 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Lagen gäller vid samverkan inom NCSC:s verksamhet, där en myndighet kan behöva lämna uppgifter till en annan myndighet om det är nödvändigt för samverkan.

I utredningen bedöms att vissa personliga och ekonomiska uppgifter hos NCSC bör skyddas av sekretess. Det konstateras att det finns utmaningar i informationsdelning med näringslivet, bland annat oro för spridning av affärshemligheter vilket kan påverka viljan att lämna information till NCSC. NIS 2-direktivets krav på anonymitet aktualiserar även behovet av sekretess för specifika uppgifter. Bedömningen i utredningen är att nuvarande lagstiftning inte täcker alla sekretessbehov.

Utredningen föreslår därför en bestämmelse om sekretess för uppgifter hos NCSC, särskilt sådana som rör enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden, med ett omvänt skaderekvisit. TU:s erfarenhet är att ett omvänt skaderekvisit så gott som alltid innebär en absolut sekretess i praktiken. Om förslaget genomförs skulle insynen i NCSC:s verksamhet begränsas. TU anser att allmänhetens insynsintresse avseende NCSC:s verksamhet är mycket starkt på grund av dess koppling till nationell säkerhet och TU ifrågasätter dessutom den föreslagna sekretessperioden om 70 år. TU anser att förslaget om sekretess inte är proportionerligt och avstyrker förslaget.

Utredningen föreslår vidare att tystnadsplikten enligt sekretessbestämmelsen ska ha företräde framför meddelarfriheten enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. TU vill bestämt framhålla betydelsen av meddelarfriheten för möjligheten att rapportera eventuella oegentligheter inom NCSC:s verksamhet som kan påverka Sveriges säkerhet. TU avstyrker förslaget om inskränkning av meddelarfriheten.

Johan Taubert

VD

Jan Fager

Jurist